

THEATER

FARAH DIBA

Door The Glasshouse, regie Kees Roorda

Toneelschuur, Haarlem, 19 oktober. Tournee t/m 13 december: theglasshouse.nu

Vincent Kouters

Liz Snoijink speelt het spel van aantrekken en afstoten voortreffelijk.

De voorstelling *Farah Diba* begint met een allegorie. Een visje vraagt aan zijn moeder of hij verderop de rivier mag verkennen. De moeder verbiedt het. Verderop is het gevaarlijk, er zit een ooievaar. Het visje gaat toch en komt nooit meer terug.

De ooievaar, dat is Farah Diba, de voormalige keizerin van Iran, echtgenote van de sjah. Het kleine visje is een van de velen die zich tegen het schrikbewind van de sjah verzetten en daarbij om het leven kwamen.

De allegorie wordt verteld door een Iraanse vrouw die haar geliefde op die manier verloor. Nu wil ze haar 'visje' wreken. Ze doet zich voor als journaliste en krijgt na enig aandringen zowaar Farah Diba zelf aan de telefoon. Ze spreken af in Parijs, waar de inmiddels 74-jarige grootheid zich omringt met kunstenaars en haute couture. De Iraanse verbergt een pistool diep in haar broek en gaat er heen.

Kees Roorda en Forough Farrokhzad van theatergroep The Glasshouse schreven een tekst over de ontmoeting tussen deze twee

vrouwen, die ooit aan verschillende kanten van de linie hun man verloren. Het verhaal is geïnspireerd op de documentaire *The Queen and I* van Nahid Persson Sarvestani.

Roorda, die zijn eigen tekst regisseert, maakt er een eenvoudige voorstelling van. Op het toneel staat een kleine houten constructie, waardoor de keizerin (gespeeld door Liz Snoijink) telkens haar entree maakt. Tegenover haar, op een houten stoel, zit de slonzige journaliste (Harriët Stroet).

De een vraagt telkens, direct of met een omweg, naar de betrokkenheid van 'de majesteit' bij de gruwelijkheden die Iran eind jaren zeventig teisterden. De ander antwoordt dan ontwijkend, bijvoorbeeld door pathetische fanmail van Iraanse vrouwen voor te lezen, die ze dagelijks schijnt te krijgen.

Drama is hier ver te zoeken. Dat de moordaanslag niet zal gaan lukken, is al snel duidelijk. Ook gaat de tekst erg diep in op de Iraanse geschiedenis. Iedereen krijgt vooraf een verklarende woordenlijst mee.

Wat de vertelling toch spannend houdt, is het spel van aantrekken en afstoten tussen de twee vrouwen. Vooral Snoijink doet dat voortreffelijk. Met haar ingehouden deftige spel geeft ze gestalte aan een getroebleerde koningin zonder land. Immer hoffelijk, maar nooit helemaal te vertrouwen.

